

L'AVENÇADA

SETMANARI RADICAL - NACIONALISTA

La correspondencia dirigida al Director, carrer del Carme, n.º 20

Número 5 céntims

Els treballs se publiquen baix l'exclusiva responsabilitat de llurs autors. No's tornen els originals.

Any I - N.º 1

Barcelona 6 de Març de 1915

NOSTRA BANDERA

Palabras a los Radicales - Nacionalistas

Tiempo atrás, un grupo de jóvenes republicanos, militantes del nacionalismo catalán, caballeros del ideal, que se habían dado a conocer en la tribuna pública o en la prensa, tuvo la bondad de dirigirme un mensaje que apareció en las columnas de «El Progreso» con el aspecto gráfico y con el espíritu vivo de una interrogación, que permanece todavía incontestada.

Delicadezas de mi carácter, que trascienden a mi conducta, me han mantenido hasta hoy en el silencio, que si es mi deber, como director de un partido, sumarle adeptos y prestigio, la discreción me imponía también el de considerar las circunstancias propias y ajenas.

Las adhesiones individuales no se prestan a la sospecha de intrigas y confabulaciones. Las colectivas es necesario hacerlas de modo que su razón se transparente, y vaya delante abriendo paso a la cordialidad que suelda las almas en la convivencia de los sentimientos y en la disciplina del pensamiento común.

El tiempo ha hecho su labor y ha traído la oportunidad de satisfacer a un tiempo las exigencias de la cortesía y la interrogación política de mis amigos E. Feliu Brú, Ramón Saborit, Pedro Viladoms, Juan Cáliz, J. M.ª Bosch, Javier Gambús, Antonio Pujadas, Julio Martí, Federico Bonet, Sabastián Reig, Francisco Colom, Antonio S. Santacana.

***

Reducido a esa quinta esencia, el mensaje de referencia es una pregunta que pudiera concretarse de este modo:

«¿Puede haber nacionalistas dentro del partido radical?»

He aquí mi respuesta, clara, concreta, terminante: «Nacionalistas liberales, democráticos, republicanos, sí».

***

Y digo que esta es mi opinión personal; pero añado que, ésta es, y debe ser, la opinión del partido Radical.

Hace mucho tiempo, cuando vivía don Manuel Ruiz Zorrilla y el partido progresista en crisis, buscaba soluciones que prolonga-

sen su existencia, yo, que nací a la vida pública en aquella colectividad, bajo la jefatura de aquel noble, recto y firme carácter, defendía en sus últimas asambleas la autonomía como principio de doctrina política, como solución al problema de las Antillas, y como base de reorganización del partido nacional.

Muerto aquel insigne revolucionario y escindido el partido que dirigió, la izquierda resultante buscó y halló modo de inteligenciarse con el partido federal.

Fallecido el glorioso patriarca, definidor del federalismo en España, en todas mis campañas, escritas u orales, he propagado y defendido la autonomía y he procedido como federal.

«Federación Revolucionaria» se tituló aquella agrupación de fuerzas republicanas que organizamos unos cuantos, entonces jóvenes, y sobre cuya organización ampliamente fe-

deral, sentó sus bases después la Unión Republicana.

En 1901, cuando las primeras elecciones que dirigí en Barcelona, mi primer manifiesto era un canto a la autonomía política.

En 1904, cuando la minoría parlamentaria de Unión Republicana se clasificó en grupos, según la filiación política de cada diputado, yo manifesté públicamente al señor Vallés y Ribot, jefe del grupo federal, que me considerase como tal, incluido en el que dirigía.

Más tarde, en los documentos que precedieron a la formación del partido radical, ya en el primero suscrito por mí solo, ya en los sucesivos que firmaron conmigo personalidades eminentes del partido republicano, la declaración de principios, las bases de organización, las circulares dictando normas de conducta, contenían, siempre, siempre, invariablemente, afirmaciones de fe autonomista y federal.

Ha sido una de mis grandes satisfacciones, y sustentación de mi fuerza personal, la identificación ininterrumpida que hubo siempre entre mis amigos y yo, primero; entre el partido radical y yo, después.

Jamás la menor observación de los hombres eminentes que tuvieron la bondad de disciplinarse bajo mi dirección y que me han servido tantas veces de directores y maestros, vino a poner trabas a mi actuación, ni a mi propaganda de convencido federal.

***

Y bien. El nacionalismo catalán ¿no cabía en el programa federalista de Pí y Margall?

Entendámonos bien. Los nacionalistas catalanes que se sientan divorciados de aquel programa, esos no caben en el partido radical: Si lo consideran excesivo en materia social y económica, porque no son socialistas, ni radicales.

Si lo consideran deficiente en cuanto al principio autonomista y al sistema federativo, porque no son españoles, sino separatistas.

La autonomía y el federalismo que ama el partido radical son los que proclaman sa-

grada e inviolable la unidad de la patria española.

Y no confundimos la patria con el Estado, ni queremos subordinado servilmente el Estado regional al Estado federal.

Cataluña, como otras regiones, acaso más que ninguna, ha mantenido a través del tiempo su personalidad histórica, con las características que la determinan clara y precisamente.

Tiene un temperamento, y un alma, y un arte, y un derecho y una tradición y un idioma suyos, que la dibujan y la diferencian y la dan personalidad propia.

En la historia de España se manifiesta constantemente esa personalidad, y solamente el error secular de una política desnacionalizada o extranjera ha podido desatar espiritualmente en protestas y rebeldías, lo que el arte de gobernar bien pudo enlazar suavemente, con aquellos modos y en aquellas formas, por los cuáles contemporáneamente han logrado llegar a la unidad moral de orden superior, pueblos de origen vario, que en la convivencia no perdieron su personalidad, y que al constituirse en Estado federal respetaron y aun vivificaron la savia fecunda de aquellos, que duerme todavía en los Estados municipales y regionales de la patria española.

Yo lo declaro sin reservas: los que trabajan por el engrandecimiento moral y material de Cataluña, sobre la base de la autonomía política y administrativa y con la esperanza de constituir el Estado federal español, esos trabajan también por el engrandecimiento de España.

Esos estarán bien hallados y serán bien recibidos en el partido radical.

* *

Mirando ahora por encima de las fronteras y pensando en las tremendas incógnitas que dibuja sobre el horizonte la incertidumbre del porvenir, ¿no sienten los hombres de corazón y de pensamiento inquietudes patrióticas?

De mí sé decir que siento acrecentados el poder para olvidar agravios, la voluntad para realizar sacrificios, el espíritu de abnegación para facilitar una concentración de fuerzas que constituyan reservas disponibles en muy próximo porvenir.

En la presumible y formidable alteración de valores que ha de sobrevenir con la terminación de la guerra, veo la redención o la perdición definitivas de nuestra patria.

Proyectos, programas, alianzas, vetos, intransigencias... cuanto puedan fraguar en estos momentos el interés político o el egoísmo económico, las clases, los partidos o los caudillos, todo será efímero, provisional, precario.

La política universal, va a cambiar fundamentalmente. Una diplomacia nueva va a inaugurarse. El mapa del mundo se transformará. Nuevos factores van a entrar en juego. Veremos desmoronarse imperios, empujarse naciones, transformarse repúblicas y monarquías.

El éxodo humano comenzará de nuevo y un intercambio de emigrantes intensificará la vida internacional, de la que estábamos sustraídos y aislados.

En un próximo porvenir parecerá a los que sobrevivan que se ha dislocado el globo y que la geografía se ha desconcertado, porque los centros nerviosos y la espina dorsal de la Humanidad parecerán cambiados de emplazamiento.

España ya no estará al borde del mapa del mundo cultivado por la civilización, sino en su centro.

Los Estados hispano-americanos, enlazados a la vida económica universal más íntima e intensamente, consolidarán y perfeccionarán sus instituciones políticas, organizarán el trabajo nacional, y la riqueza pública lanzada al torrente general establecerá definitivamente en el Nuevo Mundo la paz, la justicia y el orden.

Entonces habrá llegado para España la hora del renacimiento y de recobrar en el mundo civilizado el rango que corresponde a una altísima misión.

Preparémonos para todo eso aprovechando los días que corren, disciplinando la voluntad y educando a las muchedumbres para que se constituyan en democracia digna de la ciudadanía.

Delante de tamaños problemas, de porvenir tan complejo que puede llegar a ser grandioso, todas las menudencias de nuestra miserable vida política deben someterse, subordinarse, reducirse...

«Pensar alto y sentir hondo»... Parece un precepto, dictado por una divinidad desconocida, en la cumbre de un Sinaf ignorado, para que lo entienda y lo cumpla la presente generación española.

Pensar alto, es decir, clara, recta y noblemente, para hoy y para mañana, con absoluto desinterés, con la vista en el ideal de una patria renovada, de una raza regenerada...

Sentir hondo, es decir, con el alma de todos los que se sacrificaron en el camino, con los soldados que sucumbieron en el campo de batalla, con los rebeldes crucificados por la tiranía, con los audaces que rodaron al abismo, con los sabios que fracasaron en sus investigaciones, con los españoles de todas las clases y generaciones que amaron a su pueblo y a su patria.

Pensar alto y sentir hondo, es ponerse en el camino donde, por amor a los más elevados ideales, se encontrarán los mejores españoles, marchando hacia un porvenir mejor.

Ahora es la hora.

A. LERROUX

Además dels redactors de
L'AVENÇADA
escriuran en el periódic,
entre altres, els senyors:

JOSEP ALADERN.—«AMICHATIS».
JOSEP BATISTA. — JOAN BAUCIS. —
JOSEP M.ª BOSCH.
LLUIS CALLEN.
JOAN ESTEVE MARXUACH.
EDUART FELIU BRU.
XAVIER GAMBUS. — POMPEYUS GENE-
NER. — CASSIMIR GIRALT.
ALEXANDRE LERROUX.
JOAN LLOPART.
JOAN MACIAS.
MANUEL MER i GUELL.—ANTON MES-
TRE.—JOSEP M.ª PUIG TORRENTS.
ENRICH QUINTANA.
FRANCISCO RECASENS. — JOSEP RIS-
SECH.—DANIEL ROIG i PRUNA.
SALVADOR SANPERE i MIQUEL.—JAU-
ME SIMO.—LLUIS SISQUELLA.
PERE B. TARRAGO.—HUMBERT TO-
RRES.—ENRIC TUBAU.
JAUME UTRILLO.
SANTIAGO VALENTI i CAMPS.—PLA-
CID VIDAL.—ANTON VILADOMS. — XA-
VIER ZENGOTITA.

Missatge a D. Alexandre Lerroux

El Sr. Lerroux, en son magnífic article que publicuem en lloc preferent d'aquest número, com a bandera darrera la qual marxa tot l'estol, manifesta que contesta a un missatge, que temps enrera li dirigiren alguns elements procedents del nacionalisme republicà.

Per a contribuir a fer clara la situació política, creada amb motiu de l'article del senyor Lerroux i de l'aparició de L'AVENÇADA, a continuació reproduïm l'al·ludit document.

Diu aixís:

A D. Alexandre Lerroux, jefe del Partit Republicà Radical.

Honorable senyor: Per les eleccions municipals celebrades el Novembre de l'any passat, va produir-se dins del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana, una forta discussió respecte la norma a seguir en les mateixes; discussió en la qual alguns elements del enostat partit entre ells els que soscrien—uns militants, altres simpatizants tan sols—sostingueren el criteri d'anar a una aliança republicana per a donar la batalla a les forces de dreta que menaçaven en apoderar-se del Municipi de Barcelona. Aquesta aliança considerant-la pecaminosa, fou rebutjada, acordant-se en cambi, lluitar deslligats de tot compromís amb cap altre partit republicà.

Aquell criteri coalicionista, era sentit amb profunda devoció pels que firmen. Aixís se comprén que al perdre la batalla vegessim caure, fet a troços, tot lo que havia estat per a nosaltres, de desde feia molt temps, motiu principal dels nostres entusiasmes i de les nostres actuacions en el partit. Afegint a aixó el desgast natural que's produí en les relacions personals amb els que defensaven el criteri oposat al nostre podrà comprendre-s, com nosaltres, junt amb altres companys, ens trobessim en aquells moments fora de la U. F. N. R. si no doctrinalment, al menys per lo que afecta a la seva organització disciplinària com partit. D'aquí que les nostres baixes del cens de la U. F. N. R. no's fessin esperar gaire.

Pero aixó sí, al anar-nos-en del partit, els ideals per a la defensa dels quals aquell organisme polític havia estat creat, continuaven essent professats per nosaltres amb tota l'efusió de les nostres ànimes. Ens trobavem fora de la U. F. N. R., pero tant com sempre no pas més que sempre, erem Federals, Nacionalistes i Republicans.

I aixís, servant en el nostre cor els ideals que som en nosaltres una nova naturalesa, passarem algún temps. Vegérem després com nostres ex-correligionaris acceptaven per les eleccions generals passades, aquella aliança amb el Partit Radical que rebutjaven, irats, tres mesos avans de les eleccions; i aixó ens produí, naturalment, una fonda alegria, no perque de fet significués el triomf del nostre criteri coalicionista, sino perque aixís anava a mobilisar-se la força republicana que te de ser la resclosa a les ambicions desmesurades de les dretes, i anaven a acostar-se devant les urnes aquells que ja s'havien donat les mans en les barricades.

Aquest cambi de criteri en els directors de la U. F., va fer-nos creure en la possibilitat de que les enemistats desapareguessin i en que a l'escalf d'un sagrat amor a la unió de tots els republicans, siguessin perdonades mutues culpes i mutues equivocacions. Amb aquesta esperança, aquells dels que soscrien que's creien amb dret a assistir-hi varen compareixer a l'Assemblea Nacional de la U. F. N. R. celebrada els dies 31 i 1 de Maig i

Juny darrers. Lo que en la Assamblea va passar ens demostrà que'ns havíem equivocat al forjar-nos esperances de conciliació i de concòrdia. Allí no s'ens hi rebia amb els braços oberts, com a germans que's retroben després d'una dolorosa absència. S'ens discutí el dret d'asseure-ns a la taula pairal. An l'Assamblea aquella va demostrar-se que nosaltres, en la U. F. N. R. no hi podem tornar...

Aixís, doncs, aquell cambi de criteri en quan a la coalició electoral que hem observat en els directors de la U. F. N. R. i que a primera vista semblava podia ser motiu per el nostre reingrés en aquell partit; no ho és, ni ho pot ser, puix resulta que encare están sense pellar les ferides que reberem quan ens separarem pel Novembre de l'any passat; ademés de que es evident—coïn ho proven fets rescents—que dins de la U. F. s'hi haurán de lliurar encare noves i fermes—i al nostre entendre, estérils—batalles, per a seguir, no ja consolidar, aquesta venturosa aliança que nosaltres voldríem ja fos intangible... I, lo que es més dolorós: potser no totes les energies que en les aludides batalles s'esmercin, vagin encaminades a trencar o a sostenir la aliança dels republicans, puix molt ens temém que les ansies i els anhels de conquerir determinades influències i fins definitives hegemonies dins del partit, sigui lo que mogui en llur actuació a alguns que avui figuren a primera fila de la U. F. N. R. pel fet d'estar-se a casa aquells que tenen el deber de dirigir-la.

Si creiem impossible sumar-nos novament als que foren els nostres correligionaris, creiem no obstant que seria infecond i pertorbador el crear un grupu—que resultaria un «grupet» més—i que necessàriament tindria de portar una vida raquítica, per al fi morir d'inacció, víctima d'impotència. I si aixó no volém anar-hi, menys volém anar al quietisme de casa, quan creiem que el nostre dever ens crida a la lluita; i a la brega ardent i perseverant. Es, doncs, a una gran organització republicana on devém portar els nostres esforços i les nostres ganes de batallar per la República, si es que no volém esser un destorb, o be passar pel mon de la nostra política sense deixar-hi rastre.

Induatablement, es avui la radical, que vos dirigiu, la única força republicana seriosament organitzada a Catalunya. A ella, doncs, devém sumar-nos. Pero aixó nosaltres, homes de llealtat i d'ideals no ho podem fer, sense una garantia de que lo que ha estat i será vértebra de la nostra actuació, substancia de la nostra ànima, no sols es respectará, sino que fins será vist amb amor, com a cosa pròpia, per vos i els vostres.

Es Catalunya, juntament amb la República l'amor dels nostres amors. Per Catalunya la nostra acció, la nostra sang, com la donaríem per la causa republicana. I al parlar-vos de Catalunya, no us volém pas parlar de quimeres, de quelcom impalpable com un fantasma; no. Nostra Catalunya es aquesta raça nostra, diferent de les demés que poblen l'Iberia i per la qual volém un govern propi, regit pels seus fills; amb Corts que puguin estatuir son Dret i resoldre tot lo que fassi referencia a sa organització interna; amb sa llengua pròpia com a oficial, amb tots aquells elements en fi, que siguin necessaris a la seva existencia amplament autònoma dins d'Espanya, tal com el gran Pí i Margall va idear-la. I aquesta Catalunya, adorada i volguda, lligada federativament amb les demés nacionalitats ibèriques, que aixís, totes amb vida pròpia, podran contribuir a la regeneració de l'Estat que avui no es més que una càrrega pels espanyols i una resclosa per les ansies nacionals, quan hauria d'esser la vestimenta

rica i pomposa de l'ànima colectiva d'Iberia.

Si dins del partit Radical podem, senyor Lerroux, sustentar i defençar aquets ideals nacionalistes i quan aném en romiatge per terres catalanes, espanyoles, a predicar els nostres ideals podem també dir ben alt que nostre amor a la República no ofega nostre amor a Catalunya i a ses reivindicacions i si podem, en fi, considerar als que acaten vostra quefatura com a germans de Catalunya, ja que ho som en República; nosaltres ingressarem en el Partit Radical, acatant ses organitzacions i aportant a ell tot nostre entusiasme, tota nostra fe, tota nostra joventut, que se sent cada dia més forta i animosa per a seguir batallant per la causa de la República i per la terra catalana.

Barcelona 18 de Juliol de 1914.—E. Feliu Brú, Ramón Saborit, Pere Viladoms, Joan Cáliz, J. M.ª Bosch, Xavier Gambús, Antón Pujadas, Juli Martí, Frederic Bonet, Sebastià Reig, Francisco Colom, Antoni S. Santacana.

Flestomies

Per via de introit.

In nomine Patri ✕ et Filio ✕ et Spiritu Sancto ✕... açí comença aquest Breviari, dit de les «Flestomies», que dictará Mossén Doba, cada dissapte, mestres li placia a micer Lector.

I si'm diéu, si interroguéu quina mena de cosa serán aquestes «Flestomies» sabbatines, en veritat us respondré que ni jo mateix ne tinc concepte exacte.

Desde aquí farém comentaris plens d'actualitat o completament extemporanis; dirém mal de la gent o en farém l'elogi segons s'escaigui; escriurém en ratlles llargues o en ratlles apamades; dirém coses trascendentals o coses soporífiques; omplenarém paper per compromís o retirindré la vena, segons la vena i segons l'espai; enaltirém les virtuts dels enemics i fructejarém els vicis dels confreres o farém tot lo contrari; tant s'ens en donará de alabar els dies de peix com de riure-ns i trovar ridicols els banquetes de promiscuació; serém capassos de parlar del temps i de disertar sobre curses de braus; posarém a la vindicta pública els abusos de la dispesera i negarém que hi hagin regidors que roben... Farém... farém... lo que veurém quan hi serém.

—Pero,—dirás tú, decepcionat lector,—¿per qué aquest estrepitos epítet de «Flestomies»? ¿A qué aquesta inadecuada rotulació?

I jo t' diré:

Tú esperaves, sota la meva capsalera, paraules d'ultratge a la Divinitat, a la religió, ultratges en general, sí?

Doncs, no.

A voltes no farém res més que simples definicions casolanes.

I—per exemple—començarém amb una que's la següent:

«Flestomies», no son res de lo que tú creus, lector caríssim.

«Flestomies» son unes dites que no tenen... que no tenen absolutament res de particular.

Mossén Doba

Noles musicals

Per a començar.

En aquesta fulla que avui oferim al nostre poble amb pressentiments de éxit, de veure duts a bon terme els sans propòsits, trobarás, amic llegidor, aquesta secció i sempre sota del mateix titol, on podrás veure i fer-te càrrec de l'importancia del moviment musical encare que casi sempre pel limitat espai de que disposém, tinguém d'esser breus.

Veurás com hi tenen cabuda totes les tendències i orientacions; i com s'hi tracten tota mena d'assumptes que directa o indirectament se refereixin a les qüestions musicals, pero mai hi veurás escrites aquella mena de paraules que passen a ser insidia i d'aquesta a intriga, per a descendir després al fons de les baixes i males passions. Tindrà en tots els cassos la nostra opinió, ben independenta i plenament deslligada de tot compromís, per un costat les naturals exigències de l'art musical, i per altre la bona voluntat i entusiasme, essent sempre no obstant, inexorables en exigir el degut respecte en l'interpretació de les obres i particularment de la dels nostres musics, bens segurs de que aixís contribuirém al engrandiment i dignificació de la riquesa espiritual de Catalunya. I tant de bó que, poguéu ajudar a que sorgeixi una obra amb resplandors d'eternitat!

Anirém també, contra un Hauslick o un Fechner que's burlen, com d'una bogeria del significat propi dels sons; contra els excèptics, com Beauquier, per als quals una simfonia de Beethoven no es més que un arabesc de notes i contra els sensills que no entenen a Wagner i deliren pels «tours de force» insignificants i acrobàtics d'una «virtuosa».

Avui, doncs, permetem amic lleidor, que acabi oferint les salutacions acostumades de reconeixement als demés companys de premsa musical i teatrals que venim obligats a correspondre, aixó vol dir que volém viure-hi amb perfecta armonia i que la cordialitat de les relacions no serán trencades mai per nosaltres.

I are no més cal desitjar que aquestes notes sonin ben vibrantes, imposant-nos devoció per a l'art veritable i que connguin els nostres esperits amb frisances de victòria de veure duts a bon fi nostres desiguis.

Lluís Sisquella

Propòsits del Liceu.

L'empresa del «Gran Teatre del Liceu» te escripturades per a la vinenta temporada de primavera a les soprans: María Barrientos, Dolors Frau, E. Raccanelli, F. Campiña, i la contral Tepsilla Borelli. Als tenors Josep Taccani, Scilio Calleja; als baritons Titta-Ruffo, Vigiante Borghese, Francisco Cicada, Matías Morro i al baix Vicens Bettoni.

S'inaugurarà la temporada amb la delicada ópera de Delibes, «Lakmé» que anys ha no ha estat representada, i que interpretarán la nostra eminent Barrientos, en Taccani i en Bettoni. S'ens assegura que s'estrenarán la «Lo reley» de Catalain i la «Fanciulla del West» d'en Puccini, essent creades per la Raccanelli. Titta-Ruffo cantarà «Amlet» i «Mephisto», aquesta última per primera vegada a Barcelona. Ademés s'afirma que l'Empresa te'l desitj d'oferir definitivament al públic la «Celestina» del venerable Pedrell.

Que's converteixin aquests propòsits en rea-

litats per a'l prestigi del Gran Teatre que molt ho necessita. Celebrarém de cor que aixís sigui i creiém que, si ho compleix tot, serà corresposta l'empresa amb altres tants éxits.

Concert a favor de la Creu Roja francesa, al Palau de la Música Catalana.

Falaguer éxit obtingué el concert organitzat a favor de la Creu Roja francesa al Palau de la Música Catalana. La sala del Palau estava concorregudíssima donant un gros efecte d'esplendor. Els organitzadors poden estar ben satisfets del resultat que obtingué la taquilla, i si's té en compte que a l'entrada fou posada una taula de capta, que presidien xamoses i gentils dames de la colònia francesa i que no tardà gaire en veure-s l'ampla safata coberta de plata i paper, fàcil serà comprendre que la recaudació pujaria a unes quantes mils pesetas.

El concert variat i ben interpretat. Començà amb «Le Rouet D'Omphale» de Saint-Saens, a dos pianos, siguent aplaudits els mestres Granados i Montoriol. L'auditori es deleità després amb les petites joies musicals: «La poupée», «La toupie», «Les cheveux de lois», «Le volant», «Colin-Maillard», «Sante-Mouton», i «Trompette et tambour», essent ben aplaudides i ben interpretades.

En Granados amb la seva pericia delicada ens donà dos de les seves «Goyescas», esclatant una gran ovació.

A la Segona part cantà la senyoreta Gilina «l'Air de Faust» de Gounod amb molta seguretat i molt d'art, i per a calmar les demostracions d'entusiasme del públic cantà fora de programa «Pourquoi rester Soulette?» de Saint-Saens.

Pero el «clou» de la vetllada com dirán els de la simpática colònia forastera la donà nostre tenor Francisco Viñas, entusiasmant al públic cantant «Els dos granaders» de Schumann sorprenent-nos després amb les vibrantes primeres notes de la «Marsellesa» esclatant en la sala una de les més fortes ovacions: fou un moment emocionant; la veu d'en Viñas malgrat ésser potent quedà ofegada entre'ls aplaudiments d'entusiasme. Tots els espectadors se posaren de peu dret, i en Viñas al final fou altra vegada aclamat entusiàsticament.

Acabà la magnífica festa de la que'n guardarem sempre un grat recort amb les «Variacions» de Saint-Saens a dos pianos i pels mestres Granados i Montoriol.

Nosaltres sortirem ben satisfets del falaguer resultat econòmic per a les víctimes del boig imperialisme i perque el nostre poble demostrà palesament les simpaties que sent per la causa justa que defensen els aliats i entre ells la nostra germana França.

Ll. S.

Carnet d'Art

Paraules

Accedint amb gust, i amb l'entusiasme de sempre, als desitjos de la Direcció d'aquest periòdic que m'honra al considerar digne d'ella la meua humil col·laboració, estimo pertinent deixar apuntat el propòsit previ, ferm i decidit, de seguir invariablement fidel a la sinceritat i sols a la sinceritat,—fins en les possibles errades de criteri,—que ha de guiar-me sempre en les meves informacions d'assumptes artístics. Apart d'aixó i avans que tot, pensaré

sempre que'ls artistes, equivocats o no, son homes com jo i que l'ofici de crític no es l'ofici de butxí. Que per a exercir-lo amb serenitat, honradesa, cal, si pot ser, conceptuar-se comprés entre'ls criticables, no sols per a tenir consciència de la propia missió fiscalitzadora, si no també per a fer-la més dolça i més humana: que la actuació siga fer crítica d'atracció i mai de repulsió. Molts que fan de crític sols per a'l gust d'enarbolar el fuet, que fa sang i martiritza, a bon segur que no'n farien si's posessin de tant en tant en condicions de ser ells fuetejats. Consti, doncs, que are com sempre, els artistes no trobaran mai en aquestes ratlles, — les més modestes de **L'Avençada**, — les pedanteries agressives del crític incissiu o mal educat, pero sempre hi trobaran les sinceres manifestacions del amic que aconcella i reconforta, del company qu'ha compartit amb ells «las gangues del ofici», les impertinències dels «savis» i les fiblades venenosos dels «escorpins».

Per avui, cal comprimir-se. Ja n'hi ha prou amb aquest sencill «introito».

En el número vinent entrarem en materia ocupant-nos del moviment artístic amb el que s'inicia l'any, que si tant fatídic comença per a tot-hom, més negre i paorós el presenten els artistes.

Joan Llopart

Crònica de Teatres

Crítica.

Quant els àngels revoltats varen pendre el mon a Jeova s'entronisà sobre la terra el cult a la Bellesa com a la més vital i més suprema aspiració de la vida; i sota el carro de Dyonisius la humanitat se postrà en holocauste del ideal.

De llavors ençà, el Teatre ha estat la veritable Casa de Deu, i tota manifestació litúrgica una mena de protesta negra i rancuniosa contra aquell crit de deslliurança i de grandesa que llença a través dels segles l'ànima pagana.

No hi ha més Teatre, doncs, que'l que neix d'aquest ideal de vida en mitg de les contingències i dels factors complexos de cada època i que porta a la vegada un impuls nou al etern devenir de la societat.

Així la crítica no pot ésser un dogma tancat semblant a una mesura que dona sistemàticament la valua de cada obra; i que, per tant, refusa, impertorbable, tota possible modificació al alcanç corrent d'aquelles.

Aixó es lo que ha caracterisat la crítica d'aquelles èpoques preceptistes, en que era un pecat tota heretgia; i aixó es lo que encare avui sosté la existencia de una Congregació del Index.

S'ha de deixar venir tota innovació sense oposició a un concepte estricte que ja tinguem format i que en un moment pot representar un obstacle a la nova modalitat portada pel geni.

No son sols les amargues lluites sofertes pels més grans literats les que aixís s'haurien estalviat, sino aquesta horrible rastrallera de víctimes del fanatisme rel·ligiós que encare repeteixen, del fons de llurs tombes, la resposta de Galileu com una raó triomfadora del criticisme.

I també per aixó el Teatre ha d'ésser hermos, ha d'ésser estèticament una obra d'art, perque, com diu el nostre pulcríssim Joan Alcover, «si la vida, orfe de l'art s'apaga i se materialitza, l'art, allunyant-se de les fonts

naturals d'inspiració i divorciant-se de la vida se converteix en quimèric artifici».

La justa proposició, l'harmonia de les formes, el secret d'aquell «quid divinum» que en Francesc Pujols sab desentranyar de tota veritable obra artística, es l'element que pot donar valua i eficacia al seu contingut positiu.

Si es veritat que, com ha dit Bergron, lo còmic es un sentiment produït per l'impresió d'un acte mecànic o autómata, sense color de vida, la tragedia ha tingut sempre la més alta categoria artística perque les arrels de la seua acció están en l'ànima del poble.

Per aixó s'ha de creure que la Belleça, pugui arribar a ésser força prou poderosa per a influir d'aquest modo tan intents en la propia condició de les coses.

Plató deia: «Si agafeu un home tal com es fet per la natura, i el comparéu amb un altre que sia producte de l'art, l'obra de la natura sempre semblarà la menos bella, perque l'art es més exacte que la natura».

Super

Les males llengües diuen ...

Tant per lo que diuen com per lo que fan les males llengües son deliciosos. Qui no s'ho cregui que ho preguntí a les... males llengües.

En aquesta secció, parlarán les males llengües, i encara que ja sabem («lo saben las madres!») que no es parlant precisament, quan més sabroses son les males llengües, el periòdic, com ja comprendran els nostres llegidors, no permet altre forma d'expressió lingüística que la parlada i la escrita.

La nostra aristocràcia cansada de restaurants cerca la alimentació casolana de les tabernes.

La que avui com avui té l'alt honor d'atipar a la nostra joventut daurada es la taberna anomenada «El Canario de la Garriga».

A les hores d'apat sembla alló una sucursal del Circol més lluit de Barcelona.

Se menja el «platillo», la perdú a la vinagreta i'ls peus de porc amb naps. S'hi beu ví de tots els indrets y «champagne» de marca.

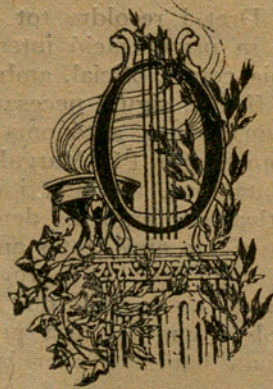
La mestressa es un model de desenvoltura, la filla, es tota una reial mossa republicana i el pare es el taberner.

La concurrencia cada día es mes nombrosa i més lluída.

Hi ha qui diu que si la nostra aristocràcia va an aquesta taberna es més per la baratura que per l'estrageo de paladars.

Un dels parroquians que han tingut més éxit, ha sigut en Prat de la Riba que hi fou dut enganyat per quatre gats de la joventut Nacionalista de la Lliga.

Qui més hi sápigua que més hi digui:

L'Avençada diu als seus llegidors

Després de les superbes manifestacions de D. Alexandre Lerroux, i del document que en Juliol de l'any passat publicarem en «El Progreso» i que avui transcrivim en nostres columnes, no tenim d'afegir cap paraula.

Lo que nosaltres diríem podria resultar pueril pedanteria, semblaria, potser, desitj de igualar la nostra pobra veu a la veu del quefe, i en últim terme, seria una repetició de lo que ja diguérem en ocasió, per a nosaltres memorable.

Callará, doncs, la nostra veu. Nostra actitud i nostra conducta serán les que'ns senyala'l quefe en son magnífic article, document que ocuparà lloc assenyalat en l'història contemporànea de Catalunya.

Som nacionalistes, amb un inestroncable amor a Catalunya. Som republicans federals, amb un entusiasme sens límit per la República i la Federació. Per aquests ideals lluitarém sense descans, sempre amb noblesa, sempre amb esperit de sacrifici. Nostres amics tenen sempre la porta oberta. Per ells casa nostra es sa propia casa; aquesta fulla es d'ells. Nostres adversaris tindran sempre el més lleal respecte.

Salut a tots, i a lluitar per la República i per Catalunya.

Sports

Avant sempre!

Es indubtable la influencia dels sports en el desenrotllo moral i físic d'un poble. L'Avençada comprenent-ho aixís, donará setmanalment una extensa informació acompanyada dels corresponents comentaris i judicis de tots aquells actes deportius, que per la seva importancia s'ho mereixin.

Procurarém deixar-nos influir lo menys possible per l'apasionament en les coses deportives de la nostre terra, jutjant sempre amb tota aquella imparcialitat que no sigui incompatible amb el nostre orgull de catalans. Tampoc la passió jamai ens privará de fer justicia a les condicions deportives dels fills d'altres terres, pero sí que desde are, contribuirém fins allá ont les nostres forces ens ho permetin, a aconseguir dels nostres sportmans una superioritat, costi lo que costi, damunt dels demés pobles. ¿Es aixó un egoisme? ¡Mai! Es una ambició romántica que senten els pobles i els homes d'enlairar-se. Mercés en aquesta lluita noble i fructífera del individu ha arribat l'humanitat a un grau de progrés que sigles enrera semblava un fantástic somni. Avui un gran nombre de nacions batallen de-

sesepradament per a seguir la devantera en tots els ordres de la vida. La tragedia europea que en aquets moments rubrica amb sang la historia de la civilització, no es altra cosa que la consecuencia d'una anterior lluita per a conquerir la supremacia en l'industria, en les lletres, en la ciencia i en totes les demés rames de la acció humana. Aquesta superioritat tan acariciada i que no's decantava per cap dels pobles en la pau, ha estat necessari resoldre-la en la guerra.

Voldríem nosaltres, que fos Catalunya la capdevantera en el concert dels pobles moderns, i com aixís ho sent el nostre llegítim amor propi, sentiríem també moltíssim, reconeixer la nostre inferioritat enfront dels vascs, castellans, anglesos i alemanys. Per evitar-ho, es precís que cada catalá porti gravat en el fons de la seva ánima una inscripció que digui: «Lo que faci un extranger deu haver de fer-ho millor un espanyol; allí ont arribi un espanyol deu haber de arriba-hi un catalá».

L'Avençada fomentará la divulgació dels sports a Catalunya, i a tots els sportmans, els hi recordarà, que per dignitat propia, i per la de tots, la obligació que tenen, de marxar entusiásticament, ¡avant sempre!

E. Feliu

Foot-ball.

El «Barcelona» no ha respost a la carta que li dirigí'l capitá del «Espanya» senyor

LA REPÚBLICA DE 1873

APUNTES

PARA ESCRIBIR SU HISTORIA

POR

F. PI Y MARGALL

Libro primero

VINDICACION DEL AUTOR

BIBLIOTECA DE «L'AVENÇADA»
BARCELONA
1915

Casellas, convidant-lo a un match entre els dos respectius tims. Ignorém els fonamentals motius que tingui'l «Barcelona» per a no acceptar el desafió, se bé supossem que deu ser la falta de confiança en la victòria.

En quan a lo de deixar irresposta la carta del senyor Casellas, en el nostre entendre, representa una falta d'educació i un excés de descortesia.

Nosaltres, sportivament admiradors del joc noble i científic del «Barcelona», lamentém certes bruticies i desaprensius actes d'alguns elements del esmentat Club.

Diumenge passat tingué lloc en el camp del «Barcelona» un interessant partit entre els primers del «Espanyol» i els del «Badalona». Aquest partit que acabá amb el resultat de 5 goals a 1 a favor del «Espanyol», va proporcionar-nos una improvisada sessió de boxe entre els entusiastes dels de la platja i els partidaris del «Real». Realment no ni havia per a tant.

Comprenem que la passió es tan necessaria a la vida del sport, com la salut a la vida del home. Pero aixís com un excés de salut pot matar a una persona d'un atac de feridura, també un sport pot desaparèixer d'un d'un atac de incultura.

I tan satisfets que estém nosaltres, quan veiem sols una patrulla de guades de se-

guretat entre mitj d'una gran multitud que crida i s'expansiona en un partit de foo-ball!

Fora molt dolorós veure-ns un dia confosos amb aquell públic que han d'imposar-li l'ordre i la cultura, uns quants piquets de la Guarda civil.

Tir.

La setmana passada se celebrá un concurs de tir organitzat per els elements jaumins, entre els requetés d'aquesta ciutat. Un dels premis consistia amb una broving sense cápsules.

Nosaltres en el primer concurs de tir que celebrém, prometém oferirlos unes artístiques bales amb la inscripció sigüent: «A les víctimes de l'inconsciencia religiosa».

E. F.

Boxa.

Ressenyarém oportunament l'anunciat i esperat «match» Franch-Hoche i Pomés, dos dels nostres millors jugadors.

Se m'ha dit que al que surti guanyador serà «retat» públicament per l'intrèpit Armeniol; ¿será veritat?

La vetllada tindrà lloc no a l'Esquerra del Ensaxne ni al Iris, sino al afrancesat Tabarín el día 10 a les 22. Espero veure-l molt concorregut, especialment de dones, que son admiradores de un dels lluitadors.

Rizal

De tot-arreu

Sarah Bernhardt.

L'insigne trágica francesa, sufrí un accident representant «Joana d'Arc», a consecuencia del qual se li ha tingut d'amputar una cama.

Avui l'estat de la genial artista es satisfactori, segons resen els botletins mèdics. I Sarah Bernhardt pensant ja retornar a la vida, vol recobrar desde'l Maig vinent la seva admirable activitat, donant conferencies que li han estat sollicitades i fins reapareixent en el teatre. El primer paper que desempenyi serà'l de Bertrand, de «La primpcesa llunyana» creat per De Mat, ara fa vint anys.

Nombroses proposicions també li han estat fetes per autors famosos que li ofereixen obres en les quals podria interpretar el seu paper sense la menor fatiga física, encara que permetent-li mostrar tot el seu geni dramàtic.

Sarah Bernhardt ha rebut grans mostres de simpatia de tot-arreu: del President de la República, la Casa Reial d'Espanya, del duc d'Orleans, del Municipi de Burdeus, d'Anglaterra, dels Estats Units, etc., etc.

M. Rostand, el gran poeta, acudí personalment desde Cambó, per a fer-li present el seu homenatge.

LA REPUBLICA DE 1873

Apuntes para escribir su historia

El cor de Napoleó Bonaparte

Un periòdic explicà'l cas, rigurosament cert, que anem a contar amb breus paraules.

El sis de Maig de 1821, el doctor Automarchi, ajudat pel metge anglés Carswell, procedí, en la vila de Longwood, (Santa Elena), a l'autopsia i embalsament del cos de Napoleó I.

Després d'algunes quantes hores de treball, els metges sortiren per a menjar, deixant el cadavre i prop d'ell el cor, ja extret, que devia conservar-se en una urna de plata.

Al tornar a la feina, els metges vegeren, amb la sorpresa que es de suposar, que'l cor havia desaparegut i que una rata, en un recó, devorava'l ventrícol dret de la víscera napoleónica.

Els doctors, pensant en l'escàndol que produiria'l cas així que's fes públic, no s'atrepiren a manifestar lo ocorregut, i'l cor de Napoleó fou substituït per un altre de... ovella.

No podí'a'l destí reservar un sarcasme més gran pel gran emperador francès.

L'AVENÇADA

desitjosa de contribuir a la divulgació de les obres capdals dels nostres grans mestres, inicià la publicació d'un

FOLLETI

en el qual anirán apareixent aquelles obres

que tant per la seva valúa intrínseca, com pel mèrit que'ls concedeixi'l moment polític en que's produeixin siguin mereixedores del general coneixement.

Sense cap mena de dubte el nom del inoludible mestre del federalisme, l'il·lustre catalá

D. FRANCISCO PI I MARGALL

es el que deu figurar en el cap de nostra naixenta Biblioteca. Amb ell aprenguerem a estimar la República i la Federació, carn i esperit de la nostra actuació política, i ell ens ha ensenyat a esser bons i fidels a nostres ideals.

Per aixó sentím una viva satisfacció al oferir avui a nostres llegidors una nova edició de la notable obra

LA REPUBLICA DE 1873

Apuntes para escribir su historia

que está completament agotada i en la qual el seu autor

D. FRANCISCO PI I MARGALL

tan magistralment explica com nasqué, com visqué i com morí, aquell noble intent d'ins-tauració a Espanya d'un régim republicá.

Estém segurs de que nostres llegidors no sols aplaudirán els intents que'ns guíen en la publicació de nostre

FOLLETI

sino que tambéns ajudarán en lo que calgui per a que aquells puguin veure's acomplits.

LA REPUBLICA EN 1873

anirà seguida, formant part del mateix volúm, d'un acabat

Estudi de la personalitat política filosófica de

D. FRANCISCO PI I MARGALL

que, expressament per aquesta edició que va a publicar

«L'AVENÇADA»

ha escrit l'eximi publicista, nostre eminent amic

D. SANTIAGO VALENTI I CAMP

Doves

Demá, diumenge, a les 6 de tarde, se celebrará al «Petit Pelayo» un lunc íntim en celebració d'apareixer L'AVENÇADA.

Son molts els inscrits, per lo qual podém esperar un gros éxit.

Els amics de L'AVENÇADA que no hagin recullit encara la corresponent tarja-contrasenya, poden fer-ho fins diumenge al mitj dia al taulell del restaurant «Petit Pelayo».

L'AVENÇADA en son primer número, se complau en saludar a tota la premsa, i, en especial, a la republicana i nacionalista.

L'AVENÇADA

Tip. J. Valls, Carmen, 20.—Barcelona.

Compra, venta i cambi
— DE —
Segells per a col·leccions

Especialitat en segells d'Espanya i Colonies

: Josep Monge :

Escudillers, 51

VINS I MISTELES

Societat Anónima

BATALLA

Marqués del Duero, 206 i 208

Teléfono 6177

IMPREMPTA J. VALLS

CARTELLS

Treballs comercials de tota mena

Especialitat en

per a anunciar: Festes Majors, Funcions de Teatre, Curses de Braus, Sports, Mitins, Frontons, etc., etc.

Carrer del Carme, 20, Teléf. 452. - **BARCELONA**

L'AVENÇADA

SETMANARI RADICAL-NACIONALISTA

Surt els Dissabtes

POLÍTICA * LITERATURA * CRÍTICA * SPORTS

Publica en Folletí:

LA REPÚBLICA DE 1873 : Apuntes para escribir su historia :

PER D. FRANCISCO PÍ I MARGALL

Número solt: 5 céntims

TURÓ PARK

GRAN CENTRE

d'Atraccions

Magnífic redós per a infants

Lloc assoleiat i segur

Jardins espléndits

ELS DIES FEINERS

ENTRADA LLIURE

Fàbrica de lacres, tintes i gomes líquides

Miquel Bars

Successor: PERE RIBAS

Lacres per a embotellar

Escriptori i paquetatge

Especialitat en el lacre blanc superfi

DESPATX:

PASSEIG S. JOAN, 106

-- BARCELONA --